

Η Ακαδημία του Πλάτωνα και οι εξαιρετικοί σπουδαστές της (2.400 χρόνια).

Επιμέλεια Σοφία Ντρέκου

Η Ακαδημία του Πλάτωνα (Σχολή των Αθηνών), όπως την ζωγράφησε, το 1510 έως 1511, ο ζωγράφος Ραφαήλ Σάντσιο (1483-1520).

Συμπληρώθηκαν 2400 χρόνια από την ίδρυση της Ακαδημίας του Πλάτωνα. Η Ακαδημία ιδρύθηκε από τον Πλάτωνα στην Αθήνα το 387 π. Χ. και έκλεισε οριστικά το 529 μ.Χ. Βρίσκονταν σε ένα άλσος του προαστίου των Αθηνών την Ακαδήμεια, αφιερωμένο στον Αθηναίο ήρωα Ακάδημο, από το όνομα του οποίου προέρχεται και η ονομασία της.

Στην Ακαδημία υπήρχαν διάφοροι επιστημονικοί τομείς με αντικείμενα μελέτης τη φιλοσοφία, τα μαθηματικά, τις φυσικές και τις πολιτικές επιστήμες. Αναφέρεται ότι στην είσοδο της Ακαδημίας, στο υπέρθυρο, υπήρχε η επιγραφή: «άγεωμέτρητος μηδεις εισίτω». δηλαδή να μην εισέρχεται κανένας που δεν γνωρίζει Γεωμετρία. Ο Πλάτων θεωρούσε ότι η γεωμετρία και τα μαθηματικά ήταν ο μόνος και ασφαλής δρόμος για να προσεγγίσει κανείς τον Κόσμο των Ιδεών και τον Θεό.

Αυτή η σχολή είχε ως στόχο να εκπαιδεύσει «φιλοσόφους πολιτικούς», οι οποίοι θα είχαν τα κατάλληλα εφόδια να κυβερνήσουν, σύμφωνα με την πολιτική θεωρία του Πλάτωνα. Λειτουργούσε όπως τα σύγχρονα πανεπιστήμια, αναπτύσσοντας τους τομείς του γνωστικού ενδιαφέροντος της εποχής από φιλοσοφία έως μαθηματικά και αστρονομία.

- Η Ακαδημία του Πλάτωνα είναι το αρχαιότερο Πανεπιστήμιο στον κόσμο και το μακροβιότερο μέχρι σήμερα. Λειτουργήσε 916 χρόνια! Ο ιδρυτής της ο Πλάτωνας, είναι ο μεγαλύτερος φιλόσοφος όλων των εποχών. Διδάσκεται όλους τους αιώνες σε όλες τις φιλοσοφικές σχολές. Δεν θεωρείται σήμερα κανείς φιλόσοφος, αν δεν έχει μελετήσει τον Πλάτωνα. Άλλωστε όπως μας λέει ο Άλφρεντ Νορθ Γουάιτχεντ «Όλη η Δυτική Φιλοσοφία είναι μια σειρά από υποσημειώσεις στον Πλάτωνα» (Alfred North Whitehead- 1861-1947) «Διαδικασία και πραγματικότητα (1929), επανέκδοση. 1979».

Το συγγραφικό έργο του Πλάτωνα είναι αρχικά μνήμη και φήμη, εξιδανικευτική, του βίου και του θανάτου και του ήθους του Σωκράτη, αλλά και ανάπτυξη, ευμέθοδη και πολύπτυχη της διδασκαλίας του.

Τα έργα του Πλάτωνα (36) εκτός από την Απολογία και τις Επιστολές είναι γραμμένα σε μορφή διαλόγου. Ως κεντρικό πρόσωπο στους διαλόγους, εκτός από έναν, τους Νόμους, παρουσιάζεται ο Σωκράτης, ακόμη και όταν σε κάποιον διάλογο σαν να παραμερίζεται σε θέση ακροατή.

Ο χρυσός αιώνας (5ος π. Χ.) θα καρποφορήσει και θα γεννήσει την Ακαδημία. Ο Σωκράτης δάσκαλος του Πλάτωνα και αυτός με τη σειρά του δάσκαλος του Αριστοτέλη. 20 χρόνια έμεινε στην Ακαδημία ο Αριστοτέλης, μέχρι που απεβίωσε ο δάσκαλός του.

Η Παιδεία της Ακαδημίας θα μεταλαμπαδευτεί, από τον Αλέξανδρο, μαθητή του Αριστοτέλη, σε όλη την ανθρωπότητα. Τα ελληνικά, το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, η φιλοσοφία, οι επιστήμες, ο Πολιτισμός θα διαδοθεί σε όλη τη γη.

Η ιδέα της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης και του ωραίου έχει διαδοθεί παντού. Η ελληνική γλώσσα, εργαλείο στη προαγωγή του ανθρώπου γεννά και μεταδίδει τις αιώνιες αξίες. Τότε είναι που συμβαίνει το Πλήρωμα του χρόνου.

Τότε έρχεται ο Χριστός με το ανυπέμβλητο μήνυμα της Αγάπης και της Θυσίας Του. Το μήνυμα του Χριστού, θα εξαπλωθεί σε όλο τον κό-

σμο, σε πρόσφορο έδαφος μέσα από τα Ευαγγέλια, στην Ελληνική γλώσσα. Η Νέα Θρησκεία γεννιέται.

- Η Ακαδημία, θα ζήσει ακόμη μέχρι να σπουδάσουν και οι Πατέρες της Νέας Θρησκείας.

Ο Βασίλειος, ο Γρηγόριος θα είναι φοιτητές της Ακαδημίας του Πλάτωνα και θα σπουδάσουν όλες τις επιστήμες. Ρητορική, Νομοθεσία, Ιατρική, Μαθηματικά, Αστρονομία. Ο Ιωάννης (μετέπειτα Χρυσόστομος) θα σπουδάσει στον νεοπλατωνιστή Λιβάνιο. Αυτοί θα πάρουν το μήνυμα της Αγάπης και θα θεμελιώσουν τη νέα θρησκεία, βασισμένοι στον κόσμο των Ιδεών του «θείου» Πλάτωνα και όλου του αρχαίου ελληνικού πνεύματος.

Ο Σωκράτης στην Απολογία του, κατά Πλάτωνα λέγει:

- «όντας βέβαιος ότι δεν έχω αδικήσει κανέναν, δεν πρόκειται φυσικά να αδικήσω τον εαυτό μου» συνεχίζει ο Σωκράτης, «δεν θα προτείνω λοιπόν κάτι κακό, τι να φοβηθώ; μήπως αυτό που προτείνει ο Μελητος; (τον θάνατο) αφού δεν ξέρουμε καλά καλά αν είναι κακό ή καλό, τι να προτείνω; να μείνω φυλακή; τι θα με ωφελούσε το να είμαι δούλος; εξορία; θα ήμουν ασυλλόγιστος αν δεν μπορούσα να σκεφτώ ότι εσείς που είστε συμπολίτες μου δεν μπορέσατε να με υποφέρετε θα μπορέσουν οι ξένοι. Και θα μπορούσε να μου πει κανείς ότι θα μπορούσα να φύγω από την Αθήνα και να πάω κάπου και να σωπάσω, αλλά δεν είναι δυνατόν αυτό διότι θα ήταν σαν να παράκουα τον θεό, άλλωστε... Η ζωή δεν έχει κανένα νόημα αν δεν μιλάμε για την αρετή.»

Το 371 ο αυτοκράτορας Ουάλης, μέσω του έπαρχου Μόδεστου, απειλεί με θάνατο τον Βασίλειο, διότι «ενσπείρει καινά δαιμόνια»:

- **Μόδεστος:** Μα δεν φοβάσαι λοιπόν τη δύναμη της εξουσίας μου;

- **Βασίλειος:** Τι να φοβηθώ; Δημεύσεις περιουσίας; Δεν έχω τίποτα που να μου ανήκει. Εξορία; «Του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής». Βασανιστήρια; Το ασθενικό μου κορμί θα υποκύψει αμέσως. Θάνατο; Αυτόν ποθώ κι εγώ, για να ενωθώ το συντομότερο με το Θεό μου!

Ο Μέγας Βασίλειος, είπε τα ίδια με τον Σωκράτη, καμιά διαφορά.

Ο μαθητής ανταποκρίθηκε στο μήνυμα του πρώτου δασκάλου:

- «Η ζωή δεν έχει κανένα νόημα αν δεν μιλάμε για την αρετή».

Και ανταποκρίθηκε στο μήνυμα, πιστός στο Λόγο του Θεού, του Τελευταίου Δασκάλου.

Η Ακαδημία είχε εκτελέσει το σκοπό της, στα χίλια έτη της λειτουργίας της και έκλεισε εκπληρώνοντας το δικό της μέρος στο σχέδιο του Θεού. (πηγή).

Μια μέρα ο κυνικός φιλόσοφος Διογένης μπήκε στη σχολή του Πλάτωνα - την περίφημη Ακαδημία - και πατώντας με τα γυμνά και λασπωμένα πόδια του ένα πολύτιμο χαλί, φώναξε δυνατά:

- Πατώ την υπερηφάνεια του Πλάτωνος!

- Ναι, του αποκρίθηκε ο μεγάλος φιλόσοφος, αλλά την πατάς με μεγαλύτερη υπερηφάνεια.

Ιστορία της Ακαδημίας.

Ο Διογένης Λαέρτιος διαιρεί την ιστορία της Ακαδημίας σε τρεις περιόδους την Παλιά, τη Μέση επικεφαλής της οποίας ορίζει τον Αρκεσίλαο και τη Νέα με πρώτο τον Λακύδη.

Από την ίδρυσή της και μέχρι τις αρχές του πρώτου αιώνα π.Χ, η Ακαδημία λειτουργούσε χωρίς προβλήματα, ωστόσο, όταν άρχισε το 88 π.Χ. ο Πρώτος Μιθριδατικός Πόλεμος, ο Φίλων ο Λαρισαίος εγκατέλειψε την Αθήνα και κατέφυγε στη Ρώμη, όπου φαίνεται να παρέμεινε μέχρι τον θάνατό του. Το 86 π.Χ., ο Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας πολιόρκησε την Αθήνα προκαλώντας μεγάλη καταστροφή. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας «έβαλε τα χέρια του πάνω στα ιερά άλση, και λεηλάτησε την Ακαδημία που ήταν τοποθετημένη στα πιο δασώδη προάστια της πόλης, καθώς και το Λύκειο».

Η καταστροφή της Ακαδημίας φαίνεται να ήταν τόσο σοβαρή ώστε η ανακατασκευή και επαναλειτουργία της ήταν σχεδόν αδύνατη. Όταν ο Αντίοχος ο Ασκαλωνίτης επέστρεψε στην Αθήνα από την Αλεξάνδρεια το 84 π.Χ. άρχισε πάλι τη λειτουργία της, αλλά όχι στην Ακαδημία αλλά στο Λύκειο. Ο Κικέρων, που υπήρξε και μαθητής του Φίλωνα, περιγράφει μια επίσκεψη στο χώρο της Ακαδημίας ένα απόγευμα, που ήταν «ήσυχη και έρημη εκείνη την ώρα της ημέρας».

Ο αρχαιολογικός χώρος της Ακαδημίας.

Ο σημερινός επισκέπτης της Αθήνας μπορεί να επισκεφτεί τον αρχαιολογικό χώρο της Ακαδημίας που βρίσκεται εκατέρωθεν της οδού Κρατύλου στην περιοχή Κολωνού και Ακαδημίας Πλάτωνος. Εκεί βρίσκονται τα σημαντικά μνημεία, κάποια προγενέστερα της Ακαδημίας, όπως η ιερά οικία γεωμετρικών χρόνων, το γυμνάσιο του πρώτου π.Χ. – πρώ-

του μ.Χ αιώνα, όπου αθλούνταν οι μαθητές-φοιτητές, η πρωτοελλαδική αψιδωτή οικία και το περίστυλο κτίριο τους 4ου π.Χ. αιώνας. Στο μικρό πάρκο που περιβάλλεται από τις οδούς Μοναστηρίου, Τηλεφανούς, Κρέοντος και Πλάτωνα από τα τέλη Νοεμβρίου 2015 εγκαινιάστηκε και λειτουργεί το Ψηφιακό Μουσείο της Ακαδημίας Πλάτωνος που προετοιμάζει τον επισκέπτη για τη γνωριμία του με τον Πλάτωνα και το έργο του.

Η Ακαδημία έκλεισε οριστικά το 529 μ.Χ., όμως το Φως της, φωτίζει και θα φωτίζει αενάως στους αιώνες.

Πηγή : www.sophia-ntrekou.gr